

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 2C/20/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614200368
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Tvrdíková
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2014:8614200368.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník, samosudca JUDr. Mária TVRDÍKOVÁ, v právnej veci žalobcu J. P., nar. XX.X.XXXX, bytom R. XXX/X, XXX XX J., zastúpený advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, AK Svidník, Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému Home Credit Slovakia, a. s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a o ochranu spotrebiteľa, takto

rozhodol:

U r č u j e, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi žalobcom a žalovaným v zmluve č. 4104053447 zo dňa 18.4.2011 je neplatná.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 298,45 Eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, č. ú. XXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXX do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť na súdnom poplatku sumu 99,50 Eur na účet Okresného súdu Svidník do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou proti žalovanému domáhal určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy v zmluve č. 4104053447 zo dňa 18.4.2011 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná.

Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel úverový právny úkon, ktorý sa stal právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov. Ide o formulárovú typovú spotrebiteľskú zmluvu - zmluvu o úvere č. 4104053447. Zmluvu považuje za problematickú a z eurokonformného hľadiska za najmenej z časti za neudržateľnú. Vzťah účastníkov sa dostal do krízového stavu a javí sa, že platnosť právneho úkonu bude musieť posúdiť súd. V zmluve sú okrem iného neprijateľné podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a inými kogentnými ustanoveniami zákona. Súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa, je aj Dohoda o zrážkach zo mzdy. Žalovaný napriek spornosti veci požiadal jeho zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy. Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by mu uložilo povinnosť plniť, vykonávajú sa mu zrážky zo mzdy a nemá možnosť ich priamo zastaviť. Jeho zamestnávateľ je podľa zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy, bez ohľadu na existenciu sporu. Veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Zároveň poukázal na to, že Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy považuje za rozporný s právom Európskej únie a pre rozpor s medzinárodnou zmluvou je preto aj v predmetnej veci neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka). Pre rozhodnutie predmetnej veci, je zásadný výklad buď Ústavného súdu SR, alebo Súdneho dvora Európskej únie. Ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka. Dlžník tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Moc nad majetkom

žalobcu je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia majetku žalobcu nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytuje veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie majetku spotrebiteľa a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnení v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Takýto inštitút sa tak dostáva do zásadnej kontroverzie s právom Európskej únie a čl. 7 Ústavy SR (rozpor s medzinárodnou zmluvou). Pochybnosti vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora, podľa ktorej je spotrebiteľ v slabšej pozícii z hľadiska informovanosti či vyjednávacej pozície. V ďalšej časti odôvodnenia žalobca poukázal na viacero rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, v ktorých Súdny dvor zdôrazňuje v rámci spotrebiteľskej kontraktácie nerovnováhu na úkor spotrebiteľa a dôvodnosť ex offio ochrany. Ďalej uviedol, že Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy, nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už uvádza súdny dvor, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Situácia sa vyhocuje a dostáva do kolízie s verejným poriadkom, ak dôjde k zrážkam zo

mzdy na sumy vyplývajúce z neprijateľných podmienok, alebo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Ochrana pred nekalými podmienkami sa má poskytnúť obdobne ako to vyžadujú vnútroštátne pravidla verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora EÚ C-76/10 POHOTOVOSTĚ proti Korčkovskej). Žalobca tiež komparatívne poukázal na rakúsku právnu úpravu, ktorá chráni spotrebiteľa pred mimosúdny zrážkami zo mzdy a slovenskú právnu úpravu, ktorá podľa neho neumožňuje ani spotrebiteľovi a ani jeho zamestnávateľovi namietat priamo mimosúdny akt veriteľa, povahu a výšku dlhu a zároveň mimosúdne zastaviť zásah do majetku spotrebiteľa a to napriek tomu, že veriteľ je súkromnou osobou a jeho moc siahať na majetok spotrebiteľa nie je delegovaná žiadnou verejnoprávnou inštitúciou a nie je ani inak odvodená od verejnej moci. Ani v prípade upustenia od použitia Dohody o zrážkach zo mzdy nemá istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jeho zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy, a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky vrátane spornej časti pohľadávky. V čase uzavretia zmluvy žalobca nedokázal vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukazať na tie, ktoré sú neprijateľné. Nedokázal ani rozpoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom EÚ. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je upravená v Občianskom zákonníku, umožňuje postihnúť jeho majetok v podobe jeho mzdy, aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok, alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom. Má naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c/ O.s.p. na určení neplatnosti právneho úkonu. Deklarovaním neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitimitu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach. Vyrieši sa tým (ne)prípustnosť Dohody o zrážkach zo mzdy čo do základu právnej otázky, čím judikatúra odôvodňuje naliehavý právny záujem (6Cdo 192/2010, 1Cdo 91/2006). Taktiež navrhol určenie z dôvodu, že Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a naliehavý právny záujem vyplýva aj z ustanovenia § 153 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 23.4.2014 uviedol, že žalobca bez relevantného opisu okolností v odôvodnení svojho návrhu konštatuje, že predmetnú zmluvu považuje za problematickú a z eurokonformného hľadiska za najmenej za neudržateľnú, avšak neuvádza ani jednu konkrétnu skutkovú okolnosť, na základe ktorej dospel k týmto záverom. Poukázal na to, že žalobca úverové prostriedky reálne v rozhodnom období čerpal (v sume 1.300,- Eur formou bankového prevodu na účet žalobcu ako bezúčelový úver) a so žalovaným uzatváral telefónnu pôžičku. Zdôraznil, že žalobca, ako spotrebiteľ, na jednej strane síce nemohol podstatnejším spôsobom ovplyvniť obsah úverovej zmluvy a úverových podmienok, na druhej strane je ale pravdou aj to, že pokiaľ žalobca nesúhlasil s obsahom úverovej zmluvy a úverovými zmluvnými podmienkami, mohol sa rozhodnúť, že úverovú zmluvu nepodpíše, čo evidentne neurobil. V prípade telefónnej pôžičky, prebieha vybavenie úveru telefonicky prostredníctvom bezplatnej zákazníckej linky Home Creditu, ktorá je dostupná v pracovných dňoch od 8.00 do 20.00 h. Potom, čo je klientovi úver schválený a dôjde k podpisu úverovej zmluvy (vybavuje sa korešpondenčne, zásielkami prepravovanými Slovenskou poštou), sú peniaze zaslané na bežný účet. Sám žalobca telefonicky kontaktoval jeho zamestnancov za účelom získania úveru, t.j. finančnej hotovosti. Pri telefonickom vybavovaní takéhoto úveru žalobca na základe výzvy jeho zamestnanca nadiktoval všetky potrebné osobné údaje, údaje týkajúce sa jeho bonity a údaje o zamestnávateľovi, ktoré boli následne zapracované do úverovej zmluvy č. 4104053447, ktorá bola

jeho zástupcom podpísaná dňa 18.04.2011 a odoslaná na podpis žalobcovi, ktorý ju podpísal dňa 21.04.2011 a späťne ju vrátil. Znamená to, že žalobca mal dostatok času na oboznámenie sa s dotknutou úverovou zmluvou a úverovými zmluvnými podmienkami a rozhodnúť sa, či s nimi prejaví súhlas svojim podpisom a odoslaním späť žalovanému alebo nie, a to dokonca v pohodlí svojho domova. Z uvedeného potom konštatuje, že tvrdenie žalobcu o tom, že v čase uzavretia zmluvy nedokázal vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné, je absolútne nepravdivým a účelovo zavádzajúcim tvrdením, pretože po doručení návrhu úverovej zmluvy mohol kontaktovať akúkoľvek právne fundovanú osobu za účelom posúdenia predloženého návrhu, čo však evidentne neurobil, pretože nepredpokladal, že by sa dostal do platobnej neschopnosti. Z konania žalobcu je zrejmé, že s poskytnutým úverom bol spokojný, po pár mesiacoch sa však dostal do omeškania s úhradou jednotlivých splátok (to znamená, že svoju povinnosť si neplnil riadne ani počas obdobia prvého roku trvania úverového vzťahu), kedy pravdepodobne nebol ochotný plniť ďalej svoje záväzky, čo malo za následok pristúpenie ku kroku zrážok zo mzdy, následne účelovo začal hľadať dôvody na podanie tohto návrhu. Podanú žalobu vníma výlučne ako účelový krok žalobcu v snahe odvieť pozornosť od hlavného problému na jeho strane, ktorým je platenie jeho záväzkov. Žalobca sám objektívne navodzuje nerovnováhu v danom právnom vzťahu z predmetnej úverovej zmluvy, keď sa sústreďuje len na všeobecné konštatovania k výkladu zmluvných podmienok v neprospech žalovaného, ako veriteľa bez toho, aby na druhej strane dodržiaval dohodnuté pravidlá zmluvného vzťahu, s evidentným cieľom vyhnúť sa povinnostiam dlžníka splácať poskytnutý úver. Žalovaný poukázal na platnú a účinnú právnu úpravu inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v zmysle ust. § 551 Občianskeho zákonníka. Pre túto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a násl. Občianskeho zákonníka). Obsahom dohody je súhlas dlžníka s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a súčasne poukazovali veriteľovi. Zákon pritom výslovne ustanovuje, že dohodnuté zrážky nesmú svojou výškou presahovať výšku zrážok, aké sú prípustné pri exekúcii. Ak by teda výška dohodnutých zrážok presahovala výšku zrážok prípustnú podľa Exekučného poriadku, dohoda by v tejto časti bola neplatná pre jej rozpor so zákonom (§ 4 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pri exekúcii zrážkami zo mzdy treba aplikovať úpravu obsiahnutú v Exekučnom poriadku (§ 66 a násl. Exekučného poriadku). Veriteľ nadobúda voči platiteľovi mzdy právo na výplatu zrážok okamihom, keď mu bola predložená dohoda o zrážkach zo mzdy. Týmto okamihom platiteľovi mzdy vzniká zo zákona povinnosť vykonávať zrážky zo mzdy dlžníka a poukazovať ich veriteľovi dovtedy, kým nebude pohľadávka uspokojená. Je teda zrejmé, že v danom prípade postupoval a postupuje výslovne v súlade s ustanovenými podmienkami zákona a zo strany žalobcu sa jedná výlučne o účelové tvrdenia nemajúce žiadnu oporu v zákone, pričom dokonca sám žalobca rozporuje svoje vlastné tvrdenia, keď uvádza, že zamestnávateľ žalobcu je povinný zo zákona vykonávať zrážky zo mzdy v okamihu predloženia príslušnej dohody zo strany veriteľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy je bežným mechanizmom na zabezpečovanie záväzkov typicky využívaným najmä v bankovom sektore pri zabezpečovaní peňažných záväzkov z úverov a pôžičiek. Ustanovenia občianskeho zákonníka obsiahnuté v ust. § 551 aprobujú uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy a u iných príjmov už pri vzniku záväzku a nie až pri vzniku dlhu, pričom podmieňujú platnosť takejto dohody skutočnosťou, že takto dohodnuté zrážky nesmú byť vyššie, ako by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Možno preto objektívne konštatovať, že samotnú Dohodu o zrážkach zo mzdy v uvedenom znení obsiahnutom v predložených ÚZP nemožno považovať za neplatnú, resp. neprijateľnú. Z pohľadu jej uzatvorenia ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy je z hľadiska neprijateľnosti tejto podmienky v spotrebiteľskej zmluve potrebné skúmať: a) či ide o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je enumerovaná v znení ust. § 53 ods. 4 písm. a) až r) Občianskeho zákonníka, prípadne s ohľadom na eurokonformný výklad národného práva v prílohe Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, alebo b) či ide o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve v zmysle tzv. generálnej klauzuly uvedenej v ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t. j. či takéto ustanovenia spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Možno teda konštatovať, že dohoda o zrážkach zo mzdy ako súčasť ustanovení spotrebiteľskej zmluvy, ktorých znenie spotrebiteľ individuálne vopred nedohaduje, nebola a ani nie je výslovne považovaná za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Postavenie poskytovateľa úveru voči dlžníkovi v úverovom vzťahu je značne nevýhodnejšie, práve s ohľadom na skutočnosť, že on plní vopred, pričom dlžník plní spravidla v splátkach počas dlhšieho časového obdobia. Na základe uvedeného nemožno preto žiadnym spôsobom skonštatovať, že dohodnutie dohody o zrážkach zo mzdy by bolo spôsobením značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán. Naopak, v úverovom vzťahu poskytovateľ úveru už svoju povinnosť poskytnúť plnenie splnil, keď poskytol úver a dlžník, má svoju povinnosť splniť ešte len v budúcnosti, pričom dohoda o zrážkach zo mzdy len zvyšuje istotu kreditora, že debetor svoj záväzok splní. Podľa jeho názoru u žalobcu aktuálne

absentuje i naliehavý právny záujem na určení neplatnosti napádanej dohody o zrážkach zo mzdy. Návrh žalobcu je objektívne určovacou žalobou s poukazom na ust. § 80 písm. c/ O.s.p., kedy má súd povinnosť vždy skúmať tú skutočnosť, či je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, v danom prípade neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy alebo neprijateľnosti jednotlivých podmienok obsiahnutých v úverových podmienkach. Naliehavý právny záujem podľa súdnej praxe bude spravidla daný v prípade, ak sa nemožno domáhať priamo plnenia, a ak by právne postavenie žalobcu bez takéhoto určenia bolo neisté. Z návrhu je však zrejším skôr opak, keď žalobca sa objektívne ani nemá domáhať akého plnenia od žalovaného v tomto konaní. Preto právny záujem žalobcu nemožno považovať za kvalifikovaný (naliehavý). Žalobca sa v podanej žalobe totiž ani jednou vetou nezmieňuje o tej zásadnej skutočnosti, koľko v skutočnosti z reálne čerpaného úveru v sume 1.300,- Eur splatil, to znamená, koľko splátok podľa splátkového kalendára riadne uhradil a v akej celkovej výške. Konštatovať, že žalobca má reálnu vedomosť o tejto skutočnosti, i o zrejmej absencii naliehavého právneho záujmu na jeho strane v spojitosti s uplatňovaným nárokom, keďže aktuálne uhradil žalovanému len pomernú časť poskytnutého a čerpaného úveru. Naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je, nie je v zmysle sledovaného účelu príslušnej zákonnej úpravy tohto inštitútu tam, kde sa možno domáhať plnenia. Na záver žalovaný uviedol, že k uzavretiu zmluvného vzťahu žalobcu nikto nenútil a znenie zmluvy začal namietat, až keď sa pravdepodobne dostal do finančnej tiesne, ktorá sama o sebe rozhodne nie je dôvodom pre neplatnosť zmluvy. Za vznik zmluvného vzťahu je preto zodpovedný aj samotný žalobca. Žalobca teda neunesol dôkazné bremeno na preukázanie dôvodnosti jeho nároku uplatňovaného v konaní voči nemu a tým pádom ani nepreukázal nevyhnutný naliehavý právny záujem. Predmetná dojednaná dohoda o zrážkach zo mzdy sa objektívne neprieči dobrým mravom a svojím účelom, resp. obsahom neodporuje platnej a účinnej zákonnej úprave (§53 ods. 1, ods. 4 OZ, resp. § 551 OZ). Z uvedených dôvodov preto žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Okresný súd Svidník uznesením č. k. 2C/20/2014-14 zo dňa 6.2.2014 nariadil predbežné opatrenie, ktorým rozhodol, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 18.4.2011, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným a to do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy a tiež, že zamestnávateľ žalobcu je povinný zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu podľa dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 18.4.2011.

Z výsledkov vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav:

Žalobca a žalovaný dňa 18.4.2011 uzavreli úverovú zmluvu č. 4104053447, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.300,- Eur, ktorý sa žalobca zaviazal splatiť v 60 splátkach vo výške 52,49,- Eur. Bola dojednaná ročná úroková sadzba vo výške 37,51 % a priemerná hodnota RPMN 26,49 %. Celkové náklady žalobcu ako spotrebiteľa na poskytnutý úver tak mali predstavovať čiastku 1.627,40 Eur. V zmysle predmetnej úverovej zmluvy jej neoddeliteľnou súčasťou sú úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s., pričom žalobca ako klient podpisom mal potvrdiť, že je oboznámený s týmito úverovými podmienkami, že sú mu všetky ich ustanovenia zrozumiteľné, že ich považuje za dostatočne určité, a že prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami. Žalobca a žalovaný zároveň v zmysle obsahu tejto zmluvy jej podpísaním uzatvorili okrem iného aj dohodu o zrážkach zo mzdy, zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru I., zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru II.

Dňa 5.12.2011 bol zamestnávateľovi žalobcu Mestu Stropkov doručený prípis žalovaného zo dňa 29.11.2011 označený ako výplata zrážok zo mzdy, ktorým žalovaný zamestnávateľovi žalobcu oznámil, že so žalobcom dňa 18.4.2011 uzatvoril úverovú zmluvu č. 4104053447, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Zároveň ho vyzval na vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu a to vo výške dvojnásobku mesačnej splátky, čo činí 104,98 Eur a to za účelom úhrady dlžných splátok úveru v celkovej výške 117,36 Eur a k úhrade zostávajúcej neuhradenej výšky úveru vrátane príslušenstva, ktorá k 29.11.2011 činí 2.899,33 Eur. Zároveň zamestnávateľa žalobcu upozornil, že pokiaľ mu nebude oznámený pokyn k zastaveniu výkonu zrážok zo mzdy, má pokračovať v zrážkach i po uhradení pohľadávky, pretože žalobca je stále v omeškaní s úhradou a on je povinný vykonávať zrážky zo mzdy až do úplného uhradenia všetkých pohľadávok vyplývajúcich z úverovej zmluvy.

Z potvrdenia Mesta Stropkov zo dňa 22.1.2014 vyplýva, že žalobcovi zráža zrážky na základe dohody o zrážkach zo mzdy pre spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Poštová banka, a. s., Home Credit Slovakia, a. s. a POHOTOVOSTĚ, s.r.o.

Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že od žalovaného si zobral úver na základe úverovej zmluvy, ktorú podpísal dňa 21.4.2011. Nevšimol si, že by súčasťou úverovej zmluvy bola aj dohoda o zrážkach zo mzdy, nakoľko ho zaujímali iba údaje, ktoré boli napísané väčším písmom a malé písmo nečítal. Zmluva bola uzatváraná cez telefón a papiere mu prišli poštou. Úver od žalovaného bol nútený zobrať z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie v jeho rodine, pretože potreboval súrne peniaze. Podpísanú zmluvu opätovne žalovanému vrátil a následne mu na účet prišli peniaze.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľ oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,

l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Podľa § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka, proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Podľa § 551 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že účastníci konania dňa 21.4.2011 uzatvorili úverovú zmluvu č. 4104053447, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.300,- Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v mesačných splátkach vo výške 52,49 Eur s počtom splátok 60, ročnou úrokovou sadzbou 37,51 % a priemernou hodnotou RPMN 26,49 %. Celková čiastka spotrebiteľom bola uvedená vo výške 2.927,40 Eur.

Podpisom predmetnej zmluvy účastníci konania zároveň podpísali a uzatvorili zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru I., zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru II., na základe ktorých bol žalobca oprávnený čerpať úver prostredníctvom platobnej karty, ďalej záväzkový vzťah z právneho dôvodu VIČ podľa Hlavy 14 úverových podmienok a dohodu o zrážkach zo mzdy, to všetko v rozsahu uvedenom pod textom úverových podmienok v úverovej zmluve. Taktiež podpismi na tejto zmluve uzatvorili rozhodcovskú doložku v rozsahu uvedenom v Hlave 16 úverových podmienok.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je tzv. štandardná alebo formulárová zmluva a ide o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle ust. § 52 a násl. Občianskeho zákonníka.

Z obsahu zmluvy nesporne vyplýva, že jej neoddeliteľnou súčasťou je aj dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorú je spotrebiteľ nútený podpísať. Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy, ako neoddeliteľnej súčasti formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru, je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez

súdnej kontroly, nárokov uplatnených veriteľom, na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok.

Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený Smernicou rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

Je potrebné zdôrazniť, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl. Rozhodujúce teda je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa.

Je nesporné, že úver je odplátnym právnym úkonom, pričom ekonomickým cieľom finančného úveru je poskytnutie peňažných prostriedkov spravidla za odplatu formou úrokov na určitú dobu, za účelom ich ekonomického využitia podľa predstáv dlžníka alebo aj dohodnutý účel.

Ako už bolo uvedené, predmetnou úverovou zmluvou sa žalobca poskytnutý úver vo výške 1.300,- Eur zaviazal vrátiť v 60 splátkach po 52,49 Eur s ročnou úrokovou sadzbou 37,51 %. Samotná výška ročnej úrokovej sadzby predmetného úveru viac ako trojnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu za spotrebné úvery poskytované bankami v čase uzatvorenia zmluvy (9,89 %) je požadovaná v rozpore s ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Neprimeraná výška je väčšinou spoločnosti neuznávaná a ohodnotená ako odporujúca dobrým mravom a z uvedeného dôvodu v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka je úverová zmluva v časti úrokov neplatná. Zároveň súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5Cdo/26/2011, v zmysle ktorého pokiaľ ide o neplatnosť úrokov, tieto sú neplatné v plnom rozsahu a v danom prípade ich nie je možné modifikovať.

Taktiež v danom prípade súd poukazuje aj na závery komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.1.2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179, ktorým v bode 9 komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Z uvedeného dôvodu ide preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti preto súd dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným v úverovej zmluve č. 4104053447 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že žalobca, ako spotrebiteľ bol nútený predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy vo vzťahu k žalovanému ako veriteľovi podpísať ako súčasť formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru a tým sa dobrovoľne podrobiť vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich vykonávania za predpokladu, že sú tieto uplatňované veriteľom z neprijateľným zmluvných klauzúl, resp. z neplatnej časti právneho titulu pre rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi.

Nakoľko uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnúť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, podľa názoru súdu spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly, prípadných neprijateľných klauzúl

uplatneného nároku dodávateľa, z uvedeného dôvodu súd dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neprijateľnú a tým aj neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 1, 6 Občianskeho zákonníka a žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. Žalovaný bol neúspešný a úspešnému žalobcovi bola priznaná náhrada trov konania, ktorá pozostáva z 3 úkonov právnej pomoci po 61,81 Eur a to: prevzatie a príprava zastúpenia (§13a ods. 1 písm. a/ AT), podanie žaloby (§13a ods. 1 písm. c/ AT), zastúpenie pri pojednávaní dňa 18.6.2014 (§ 13a ods. 1 písm. d/ AT) a 1 úkon právnej pomoci po 30,94 Eur, t. j. návrh na predbežné opatrenie (§ 13a ods. 2 písm. a/ AT). Ďalej bol priznaný režijný paušál 4x8,04 Eur a 20 % DPH v sume 49,74 Eur. Celkom trovy konania predstavujú sumu 298,45 Eur.

Povinnosť žalovaného prisúdené trovy konania zaplatiť na účet zástupcu žalobcu vyplýva z ust. § 149 ods. 1 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia na tunajšom súde.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť spotrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.